

Opbrengstgericht werken Datamuur en plan van aanpak

Ad Kappen

Doel van deze workshop.

- Wat is opbrengstgericht werken?
- Hoe verwerk ik de toetsgegevens in een datamuur op schoolniveau en in een datamuur op groepsniveau?
- Hoe vertaal ik de datamuur in een plan op schoolniveau en in een plan op groepsniveau?
- Hoe pas ik de dimensies van effectief onderwijs toe?

Sharon Dijkma

Context

25% van de leerlingen verlaat als een niet goede lezer de basisschool

De kwaliteitsagenda van staatssecretaris Sharon Dijkma:

'Scholen voor morgen'

Wat staat centraal in de kwaliteitsagenda:
Scholen voor morgen

- Doel: verbeteren taal- en rekenresultaten
- Middelen: leerkracht en schoolleiding

Specifiek bij de schoolleiding: onderwijskundig leiderschap

Kees Vernooij.

"het is niet de achtergrond van je ouders, die bepaalt of je goed kunt leren lezen."

"Iedereen kan leren lezen, als je maar goed onderwijs krijgt"

Michael Fullan

"Succesvolle scholen zijn plaatsen waar schoolteams zich regelmatig buigen over wat toetsen over de leerlingen zeggen om vervolgens het onderwijs te veranderen om betere resultaten te krijgen"

Raise the bar and close the gap.

Welke onderdelen spelen een rol bij opbrengstgericht werken: het WAT, het HOE en het INNOVEREN.

doelen	Raise the bar and close the gap Hoge verwachtingen, hoge doelen stellen. Vaststellen en vastleggen.
Leerstof	Kwaliteit van het curriculum
Effectieve leertijd	Evidence-based
Leerkracht	.kwaliteit en effectiviteit van de instructie .klassenmanagement (IGDI-model) .externe attributie .leerkrachtcompetenties
differentieren	.convergente differentiatie groepsplannen
directeur	.onderwijskundig leider, verantwoordelijk voor de onderwijsresultaten. .ketenbenadering: pressure and support .klassenconsultaties .functionerings- en beoordelingsgesprekken / IPB
toetsen	.monitoren en evalueren .data-driven-teaching systeembenadering: onze school, onze leerlingen, onze prestaties
bestuur	.ketenbenadering, pressure and support .verantwoordelijk voor de onderwijsleerprocessen

Vragen bij opbrengstgericht werken:

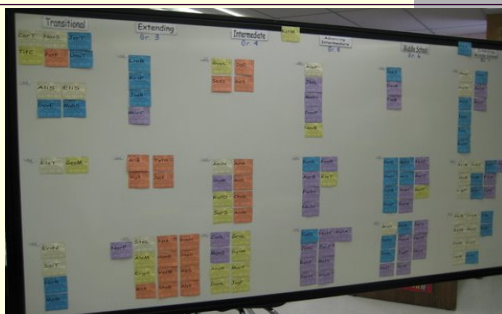
De leerkracht:

- Wat moet ik doen? (vakdidactisch, wat moet ik aanbieden)
- Hoe moet ik het doen? (organisatorisch)
- Waar haal ik de tijd vandaan?

De Directeur:

- Mag dat wel van de inspectie?
- Past dit bij onze visie?
- Wat moet ik doen en hoe moet ik dat doen?
- Kan ik dat? Wil ik dat?
- Waar haal ik de tijd vandaan?
- Wat betekent dit voor traditionele vernieuwingscholen?
- Wat wordt de rol van het bestuur?

Data-wall

datamuur

A-B	C	D-E
Instructie-onafhankelijk	Instructie-gevoelig	Instructie-afhankelijk

datamuur

A-B	C	D-E
Instructie-onafhankelijk	Instructie-gevoelig	Instructie-afhankelijk
Cassidy Sebastiaan Noen Bram Lisa Filip Maritje Lutje Kim Rick Hayelom Gips Thomas Heather Joey	Sarah Ariane Jennifer Ricardo Romee Arys reniske	Julius Maritje damian

Datamuur - groepsplan

A - B	C	D-E
Instructie-onafhankelijk	Instructie-gevoelig	Instructie-afhankelijk
Basisstof streefniveau Verrijken Verdiepen	Basisstof; streefniveau	Kern van de basisstof: fundamentele niveau Extra leertijd Herhalen Herhalen herhalen

Resultaat DMT en AVI

- Afname van AVI-kaarten en DMT

(AVI-nieuw)

- Januari en juni
- Wat dan?

Verzamelen en registreren **én** analyseren **én** interpreteren **én** omzetten in een plan van aanpak.

AVI-nieuw.

- 11 kaarten, versie A en B
- Afname jan/febr en mei/juni
- Groep 3 tot en met ½ groep 8
- AVI individueel of AVI signalering.
- Beheersing – instructie – frustratie
- Beheersing: tijd + aantal fouten
- Instructie en frustratie: tijd
- Bepalen van het hoogste beheersingsniveau

Resultaten DMT en AVI

	AVI Beheersings niveau <i>boven</i>	AVI Instructie Niveau <i>op</i>	AVI Frustratie Niveau <i>onder</i>
DMT A-B	Instructie- onafhankelijk	Instructiegevoelig op tekstniveau	Instructie- afhankelijk
DMT C	Instructie- onafhankelijk	instructiegevoelig	Instructie- afhankelijk
DMT D-E	Instructie-gevoelig op woordniveau	Instructie-gevoelig	Instructie- afhankelijk

Differentiatie-model

Vorbereitung		
Start van de les: doel van de les. Basis-instructie		
Zelfstandige verwerking	Instructie en begeleide inoefening deel groep	
	Zelfstandige verwerking	Verlengde Instructie
Instructie onafhankelijke groep	Instructiegevoelige groep	Instructie afhankelijke groep
Feedback	Feedback	Zelfstandige verwerking
Gezamenlijke feedback / Afsluiting		

Uitbreiding datamuur - groepsplan

Begaafde en talent-volle leerlingen	A - B	C	D-E	Aanpassingen in de leerweg: .instructie .leerstof
Instructie- Onafhankelijk	Instructie- onafhankelijk	Instructie- gevoelig	Instructie- afhankelijk	Instructie- afhankelijk
Basisstof Afname van DHH voor: ■ Compacten ■ Verrijken ■ verdiepen ■ leerlijnen	Basisstof Verrijken Verdiepen	Basisstof	Kern van de basisstof Extra leertijd Instructie Instructie instructie	Vanaf groep 6 Na inzet van deskundigen ■ Basisleerlijn gericht op fundamentele kwaliteit ■ maatschappelijke relevante leerstof ■ Instructiebehoeften ■ Ontwikkelings- perspectief. ■ Leerrendement.

Eigen leerlijn of eigen leerweg

- Digitaal Handelingsprotocol
Hoogbegaafdheid (DHH)
  - signalering en begeleiding
  - niet alleen didactisch maar ook pedagogisch
  - richtlijnen voor compacten voor alle vakken en methoden
- Dyslexie-protocol
  - 3 keer een E op woordniveau
  - didactisch resistent (handelingsplannen)
  - handelingsgerichte diagnostiek
  - ontwikkelingsperspectief

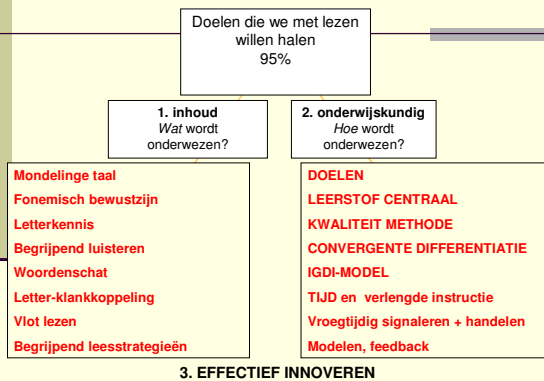
leesverbeterplan

- Doel van het onderwijs is om **alle** leerlingen uit te dagen om het beter te doen.
.het beste eruit halen wat er in zit.
.toegevoegde waarde van de school.
- Door de **kwaliteit en effectiviteit** van de instructie te verhogen.
drie dimensies van effectief onderwijs.
- Monitoring op basis van **datafeedback**.

Onze school, onze leerlingen, onze leerprestaties.

- Geïsoleerd groepsplan is onmogelijk, als u als doel heeft "het beste uit de leerling halen"
- Dus een integrale aanpak op schoolniveau, waarbij sprake is van een gezamenlijke verantwoordelijkheid en van een gezamenlijke aanpak van het leesonderwijs.
- Groepsplan als uitwerking van schoolplan.

DIMENSIES EFFECTIEF LEESONDERWIJS

1. Effectief leesonderwijs: het WAT

Goede leesstart

1. Mondelinge taalvaardigheid/spraak-/taalontwikkeling
2. Ervaringen met geschreven taal, waaronder letterkennis
3. Vaardigheden op het gebied van fonemisch bewustzijn

Technisch lezen

4. De letter- klankkoppeling
5. De vaardigheid om vlot te lezen
6. Stilleesbeleid

Aandacht voor vloeiend lezen en leesmotivatie

Begrijpend lezen

7. De ontwikkeling van de woordenschat
8. Toepassen van begrijpend leesstrategieën

2. Effectief onderwijskundig onderwijs: het HOE.

1. Doelen, doelgericht en resultaatgericht werken.
2. Leerstof centraal.
3. Kwaliteit van curriculum
4. Convergente differentiatie, IGDI-model
5. Tijd voor leren, extra tijd voor zwakke lln.
6. Aandacht voor **begaafde en talentvolle** leerlingen.
7. **Functioneel leren / effectieve instructie.**
Basiskennis, basisvaardigheden en basisstrategieën.
Automatiseren. Leerkracht-centraal. Kwaliteit en effectiviteit vd instructie.
8. **Modeling:** ik doe het – wij doen het – jij doet het
9. **Automatiseren**
10. **Vroegtijdig** signaleren en reageren
11. **Monitoren**, werken met data-muur

3. Effectief innoveren.

- Het hele **systeem** leert. Professionaliseren.
- **Capacity-building**. Studie, trainingen, professionele netwerken, intervisie, collegiale consultatie.
- **Open cultuur**, transparantie. Not to blame or to shame.
- **Ketenbenadering**.
- **Pressure and support**
- **D-3-M aanpak**
- Directeur als **onderwijskundig leider** (borgen)
.inzicht in veranderingsprocessen (Wat Werkt Op School)
.controleren op product, klassenconsultaties
.motiveren, enthousiasmeren, vieren, hoop geven.
- **Interne begeleider** als coach. (implementeren)
.inzicht in veranderingsprocessen (Wat Werkt in de Klas)
.gericht op proces, klassenconsultaties
.leerlingenzorg
- **Externen** ter ondersteuning, coaching, etc.

ketenbenadering.

Afspraken over het HOE.

- Vaststellen van (hoge realistische) doelen voor de verschillende groepen.
- Vaststellen van de effectieve lesweken en de ingeroosterde tijd.
  - .groep 1 en 2: 300 minuten
  - .vanaf groep 3: 400 minuten
  - .groep 4 tot en met 8: 180 minuten
- stillesbeleid.
- Convergente differentiatie, geen individuele leerlijnen voor zwakke lezers, aandacht voor begaafde leerlingen
- Toepassen van IGDI-model,
- Leerkrachtvaardigheden: directe instructie, modeling
Didactische en organisatorische competenties.
beheersen van de leerlijnen, opbouw van de leerstof. Handleiding methode, analyse van de leerresultaten (CITO-lvs)
- Monitoring, bespreken van resultaten op schoolniveau: onze school, onze leerlingen, onze prestaties. Leren van en met elkaar.

doelen leesverbeterplan

Beheersing AVI-niveau (oud)

- groep 3: maart AVI-1, juni AVI-2
- groep 4: oktober AVI-3, maart AVI-4, juni AVI-5
- groep 5: oktober AVI-6, maart AVI-7, juni AVI-9

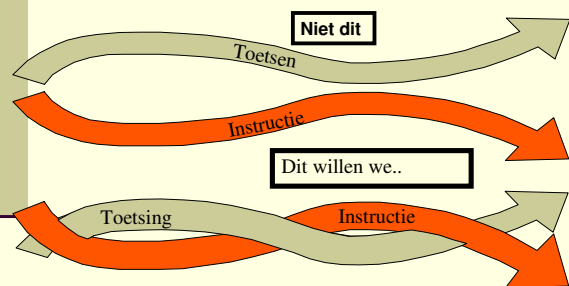
Beheersing AVI (nieuw)

95% beheersingsniveau

Beheersing DMT

- 95% van de leerlingen scoort op niveau A-B-C
- 65% van de leerlingen scoort op niveau A-B

opbrengstgericht werken. integratie van toetsing en instructie

Opbrengstgericht werken geeft antwoord op de volgende vragen:

- **Wat is mijn doel?**
- **Hoe doe ik het, lig ik op koers?**
(analyse met behulp van de dimensies van effectief onderwijs: HOE, WAT, INNOVEREN.)
- **Wat is de volgende stap?**
(toepassen van de dimensies van effectief onderwijs: HOE, WAT INNOVEREN.)

Datamuur op schoolniveau

- Datamuur
- Data krijgen een gezicht
- Onze school, onze leerlingen, onze resultaten
- Van goed naar beter voor alle niveaus
- Datamuur en groepsplan
- Datamuur en schoolplan

SCHOOLVERBETERINGS AANPAK

juni	norm	2	3	4	5	6	7	8
Leerlingen met dyslexie-verklaring	4-5%			1		1	4	
Aantal leerlingen met eigen leerweg								
Aantal leerlingen schakelklas								
Technisch lezen 2008-2009 afname: juni 2009.								
Fonemisch bewustzijn	85%	75						
DMT $\leq$ A of C (fundamentele kwaliteit)	85%	85	70	87	78	70		
DMT $\leq$ A of B (streefkwaliteit)	65%	55	52	65	68	41		
DMT $\leq$ A+ (excellentie kwaliteit)	10%							
AVI (fundamentele kwaliteit) juni 2009	85%	86	75	87	88	88		
AVI (streefkwaliteit) juni 2009	65%	55	63					

Plan van aanpak op schoolniveau.

- De doelen liggen vast.
- Liggen we op koers?
- Wat hebben we al gedaan w.b. het WAT, het HOE, het INNOVEREN?
- Wat zijn de resultaten / effecten geweest?
- Wat gaat goed, wat gaat nog niet zo goed?
Wat moet worden verbeterd?
- Wat gaan we de komende periode doen?
.het WAT en het HOE.
.het innoveren.

ERROR: stackunderflow
OFFENDING COMMAND: ~

STACK: